

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ISSN 2412-2009 (Online)

DOI: 10.28925/2311-2409.2026.45

Педагогічна освіта:

теорія і практика

Pedagogical Education:
Theory and Practice

Психологія
Педагогіка

Psychology
Pedagogy

Збірник
наукових праць

№45 (1) • 2026

Рік заснування — 2001
Виходить двічі на рік

The year of foundation — 2001
Frequency: semi-annual

Свідоцтво про державну реєстрацію електронного наукового фахового видання ідентифікатор медіа — R40-04529, видане Національною радою з питань телебачення і радіомовлення 30.05.2024 р.(реєстрація)

Рік заснування — 2001
Виходить двічі на рік

Наукове фахове видання «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка» включено до переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»), у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук і доктора філософії (PhD) зі спеціальностей: 011 — «Освітні, педагогічні науки»; 012 — «Дошкільна освіта»; 013 — «Початкова освіта»; 015 — «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 р. № 886); 053 — «Психологічні науки» (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 26.11.2020 р. № 1471)

Журнал індексується
в міжнародних бібліографічних базах
Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus

Журнал підтримує політику відкритого доступу

Рекомендовано Вченою радою
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка до
оприлюднення на вебсайті журналу
після здійснення видавничої підготовки
(протокол №4 від 23.04.2026)

У журналі публікуються розвідки, присвячені актуальним проблемам педагогіки і психології; результати фахових, теоретичних і експериментальних досліджень психологічної і педагогічної галузей освітянського напрямку наукового знання та методичного забезпечення педагогічного процесу за результатами наукових пошуків.

URI: <https://pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal>

Головна редакторка:

Паламар Світлана Павлівна,
кандидатка педагогічних наук,
старша наукова співробітниця (Україна).

Заступниця головної редакторки:

Хоружа Людмила Леонідівна,
докторка педагогічних наук, професорка (Україна).

Відповідальна секретарка:

Козир Маргарита Валентинівна,
кандидатка педагогічних наук, доцентка (Україна).

Технічна секретарка:

Билан Ольга Миколаївна (Україна).

Редакційна колегія:

Ляпунова Валентина Анатоліївна,
докторка педагогічних наук (Україна);
Зданевич Лариса Володимирівна,
докторка педагогічних наук (Україна);
Нежива Людмила Львівна,
докторка педагогічних наук (Україна);
Котенко Ольга Володимирівна,
кандидатка педагогічних наук (Україна);
Глійчук Любомира Василівна,
кандидатка педагогічних наук (Україна)
Варченко-Троценко Лілія Олександрівна,
кандидатка педагогічних наук (Україна);
Сергеєнкова Оксана Павлівна,
докторка психологічних наук (Україна);
Лозова Ольга Миколаївна,
докторка психологічних наук (Україна).

Іноземні члени редакційної колегії:

Зенон Гайдзіца (Zenon Gajdzica),
доктор габілітований, (Республіка Польща);
Санна Рьоккінен (Sanna Rökkinen),
доктор педагогічних наук
(Фінляндська Республіка).
Пападопулос Ісаак М. (Papadopoulos Isaak M.),
доктор філософії (Грецька Республіка).

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ

<i>Братко М.</i> Центри освіти дорослих у системі неформальної освіти: порівняльно-педагогічний аналіз досвіду Великої Британії та США	6
<i>Желанова В., Леонтьєва І.</i> Сучасні інструменти корпоративної педагогіки та розвитку персоналу	17

РОЗДІЛ II

ЄВРОПЕЙСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

<i>Popova L.</i> Applying of the Benchmarking Method in the Process of Developing Transversal Competencies of Future Specialists in Higher Education Institutions	22
<i>Kondratets I., Neudorf E., Koop K.</i> Training of future teachers for pedagogical support of literary and speech activities with early age children	29
<i>Syneok V., Kalievsky K.</i> Choreographic heritage of Ukraine as a resource for the formation of national consciousness and patriotic values of future choreographers	38

РОЗДІЛ III

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

<i>Голова Н., Косухін К.</i> Особливості формування часових орієнтувань у дітей молодшого дошкільного віку	45
<i>Донченко О.</i> Педагогічний супровід вихованців закладів дошкільної освіти в умовах воєнного часу	51
<i>Нікула Н., Гатрич І.</i> Підготовка майбутніх магістрів початкової освіти до цифровізації освітнього процесу: виклики та перспективи	58
<i>Похилюк О.</i> Завдання проблемно-пошукового характеру як пріоритетний інструмент особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів: зарубіжний та вітчизняний досвід	65
<i>Лимаренко В.</i> Інструктивний дизайн відео у процесі розроблення масових відкритих онлайн-курсів	74
<i>Храбан Т., Гордієнко О., Корона Казімана К.</i> Роль автентичних матеріалів у формуванні мотивації та комунікативної готовності студентів	85
<i>Януш О.</i> Огляд ключових засад поліпшення побіжності усного мовлення серед студентів-носіїв англійської мови	94

РОЗДІЛ IV

ПСИХОЛОГІЯ І СОЦІОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ НАУКИ

<i>Музика О.Л., Музика О.О.</i> Психологічні чинники саморозвитку обдарованих студентів у складній життєвій ситуації	101
<i>Столярчук О., Клішевич Н., Коханова О.</i> Роль психоедукації для підтримки особистісного добробуту в умовах невизначеності суспільного розвитку	108
<i>Каліщук С., Цюман Т.</i> Генеза особистісної безпеки	116
<i>Балуца Т.</i> Психологічні особливості споживчої поведінки молоді	123

РОЗДІЛ V

НАУКОВІ РОЗВІДКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

<i>Смірнова В., Бутаков В.</i> Дослідження поняття EdTech-інструментів та їх використання в контексті екосистеми університету	129
<i>Науменко М.</i> Діагностика рівнів сформованості комунікативної компетентності дітей 6-го року життя на констатувальному етапі дослідження	140
<i>Ткаченко І.</i> Студентоцентризований підхід як умова забезпечення академічного успіху здобувачів освіти мистецьких спеціальностей	149
<i>Цибульська С.</i> Психолого-педагогічний супровід особистісного та професійного розвитку педагога у вимірі нових освітніх стандартів	156

Цибульська С.,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальності 011 Освітні педагогічні науки,
старший викладач Інституту післядипломної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
s.tsybulska.asp@kubg.edu.ua

ORCID iD 0000-0001-5935-3351

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА У ВИМІРІ НОВИХ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ

Анотація. *Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти постає вирішальним чинником ефективності освітнього процесу в умовах розбудови українського шкільництва. Метою статті є визначити особливості забезпечення психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогів закладами післядипломної педагогічної освіти у вимірі освітніх стандартів. З метою уникнення розбіжностей у трактуванні поняттєво-категорійного апарату уточнено сутнісне значення термінів «супровід» та «психолого-педагогічний супровід». Відповідно до чинних стандартів (освітніх, професійних) конкретизовано типи трудових функцій та зазначено компетентності, через які відбувається реалізація професійних обов'язків та робочих завдань педагога. Особливо наголошено на важливості формування трудової функції «партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу», що безпосередньо впливає на результативність роботи вчителя. Зазначено, що діяльність педагога як головного суб'єкта освітніх змін реалізується в контексті концепції Нової української школи. Його професійна активність відповідає вимогам державних стандартів та зорієнтована на компетентнісний підхід і педагогіку партнерства. У статті розкрито передумови для невинного професійного зростання вчителів, подано перелік навичок, значущих для фахового вдосконалення, та наголошено на важливості ціннісної складової цього процесу. Визначено провідні стратегії особистісно-професійного поступу вчителя, основу яких становлять європейські освітні орієнтири, партнерська взаємодія та принципи безперервного навчання впродовж життя. Охарактеризовано роль інститутів післядипломної освіти як гарантів реалізації державних стандартів освіти та важливих осередків підтримки педагогічних колективів. Констатовано рівні психолого-педагогічного супроводу в системі післядипломної освіти (науковий, навчально-методичний, консультативний та інформаційно-комунікаційний) та окреслено коло потенційних заходів, спрямованих на особистісний і професійний розвиток освітян. Охарактеризовано досвід роботи працівників Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка у царині педагогічної співпраці та фахової підтримки освітянських спільнот.*

Ключові слова: *післядипломна педагогічна освіта; супровід; психолого-педагогічний супровід; особистісний розвиток; професійний розвиток, педагог, вчитель, нова українська школа.*

© Цибульська С., 2026

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2026

Вступ. У сучасному освітньому просторі України педагог працює в умовах розбудови НУШ і подолання викликів, пов'язаних з війною, а саме: організації освіти дітей ВПО, подолання освітніх розривів і втрат, створення безпечного освітнього простору, збереження здоров'я й життя дітей і свого особистого. Попри це вчитель нині є головним суб'єктом

освітніх змін, а тому стратегічне значення відведено його професійному розвитку й урівноваженню з нормами Державного стандарту початкової освіти (2025), Державного стандарту базової середньої освіти (2020), Освітнього стандарту вищої освіти (2021), Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024).

Відповідно до чинних нині освітніх і професійного стандартів трудові функції вчителя закладу загальної середньої освіти реалізуються через призму компетентностей. Так, задля успішного виконання трудової функції «навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» педагог має володіти сформованими компетентностями — мовно-комунікативною, предметно-методичною, інформаційно-цифровою.

Успішне виконання вчителем трудової функції «партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу» потребує сформованих компетентностей: психологічної, емоційно-етичної, педагогічного партнерства.

Задля реалізації функції «участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища» актуалізовано у професійному розвитку вчителя формування/вдосконалення володіння інклюзивною та здоров'язбережувальною компетентностями. Трудова функція «провадження освітнього процесу» урівноважується прогностичною, організаційною, оцінювально-аналітичною компетентностями вчителя. У руслі окресленої проблематики стратегічною є функція «професійний розвиток та самовдосконалення», задля реалізації якої вчитель оволодіває компетентностями: навчання упродовж життя, інформаційно-комунікаційною.

Відтак результати нормативного аналізу засвідчують своєчасність розгляду піднятої проблематики психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогічних працівників в освітньому процесі закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах реалізації нових освітніх стандартів.

Аналіз сучасних досліджень. Результати наукових студій з проблеми психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогів дають підстави стверджувати про інтерес учених, науковців і практиків до різних її аспектів. Так, у монографії «Психолого-педагогічний супровід формування професійно-методичної спрямованості особистості майбутніх фахівців дошкільної освіти» (Богуш, 2023) висвітлено окремі теоретичні та практичні аспекти, окресленої в статті проблеми, в руслі підготовки фахівців дошкільної галузі. Окремі питання професійного зростання майбутніх педагогів висвітлено в монографії (за редакцією О. Акімової, В. Галузяк) «Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя» (Акімова та ін., 2014); теоретичні та практичні питання особистісного і професійного розвитку дорослих у неперервній освіті висвітлено, за результатами дослідження в науковій праці «Осо-

бистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика» (за редакцією О. Аніщенко) (Аніщенко, 2016); концепти нової стратегії сучасної професійної підготовки педагога розкрито у колективній монографії «Нова стратегія професійної підготовки педагога в умовах євроінтеграції» (за редакцією С.П. Паламар)(Паламар, 2023). У руслі висвітлення, піднятої в статті проблеми, значущими є наукові праці, що висвітлюють теоретичні узагальнення і практичні розробки дослідників (Г. Іванюк, Є. Антипін, О. Венгловська, Л. Куземко, О. Музика, Ю. Савченко) з теми «Психолого-педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів в умовах реалізації нових освітніх стандартів», яка виконується на Факультеті педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка: «Ціннісні домінанти психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку майбутніх педагогів» (Іванюк, 2024), «Practices of psychological and pedagogical support of future teachers' personal and professional development in the conditions of distance learning» (Іванюк, Антипін, Венгловська, Куземко & Савченко, 2023), «Особливості зв'язку загальної і професійної самоєфективності у студентів-першокурсників Неперервна професійна освіта: теорія і практика» (Музика, Кутішенко, 2025); окремі аспекти, піднятої в статті проблеми, розкрито В. Желановою, С. Паламар у статті «Самовдосконалення вчителів закладу загальної середньої освіти: концептуальна детермінація» (Желанова, Паламар, 2024). Попри розлоге висвітлення означеної проблематики у науковому дискурсі, питання педагогічного супроводу професійного розвитку в єдності з особистісним у післядипломній педагогічній освіті потребує додаткового вивчення.

Мета статті: висвітлити особливості психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогів у післядипломній освіті в умовах реалізації нових освітніх стандартів.

Виклад основного матеріалу. Окреслена в статті наукова проблема є багатоаспектною, тому насамперед потребує уточнення категорійний апарат. Як засвідчують результати історико-педагогічних студій, 90-х років ХХ століття найуживанішим у наукових працях є поняття «супровід», що найчастіше подається авторами як процес взаємодії, що оптимізує її результативність та забезпечення цілеспрямованої допомоги виконавцю та стимулює його до розвитку самостійності, наполегливості, рефлексивності й інших професійно важливих

якостей (Словник, <https://surl.li/giizfj>). Для увиразнення базового поняття « психолого-педагогічний супровід » у контексті проблематики статті ми опираємося на визначення, обґрунтоване Г. Іванюк, що подано як «доцільно організоване психолого-педагогічне забезпечення суб'єктності здобувачів вищої освіти, їхнього особистісно-професійного розвитку в контексті виконання педагогами трудових функцій, що ґрунтуються на компетентностях, визначених в освітніх і професійних стандартах (Іванюк, 2023).

Актуалізована в статті проблематика є суто лосною європейській стратегії розвитку освіти, яка в узагальненому вигляді висвітлена в звіті Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє робочих місць-2020». У наведеному документі подано перелік навичок, важливих для кар'єрного зростання людини: аналітичне та критичне мислення, інноваційність, активне навчання, уміння розв'язувати проблеми, ініціативність, лідерство, соціальні навички, стресостійкість, гнучкість та адаптивність; технологічні уміння (The Future of Jobs..., 2020).

Ретроспективний огляд нормативних джерел увиразнює суголосність ціннісної складової, зазначеної у професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024), ухвалі Ради Європейського Союзу (травень 2018 року), що містять «Рекомендації щодо ключових компетентностей для навчання протягом усього життя» (Ключові компетентності..., 2021). У документі окреслено пріоритетні стратегії особистісно-професійного розвитку педагогів, засновані на європейських цінностях, особистісно-діяльнісних смислах, партнерській взаємодії та принципі навчання впродовж життя.

В умовах розбудови НУШ висновуємо першорядність ціннісної (аксіологічної) стратегії педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогів. Тому потребує вдосконалення ціннісного компоненту психолого- педагогічного супроводу задля формування і розвитку професійних/предметних компетентностей учителів, а також урахування індивідуальних ціннісних орієнтацій у процесі професійного розвитку. Відтак у процесі фахового зростання особистість набуває не лише нових фахових/предметних компетентностей, необхідних для виконання професійних функцій, але засвоює нові особистісні якості, а саме: інтелектуальні, мотиваційні, комунікативні, ціннісно-духовні.

Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Професійний

стандарт, 2024) орієнтує на підвищення якості програм післядипломної освіти, забезпечує їх узгодженість із сучасними запитами педагогічної практики та створює передумови для безперервного професійного розвитку вчителів. Упровадження норм стандарту в післядипломну освіту сприяє становленню висококваліфікованої педагогічної генерації, спроможної забезпечувати якісну освіту учнів/учениць згідно з актуальними візіями.

З-поміж надавачів освітніх послуг чільне місце належить Інститутам післядипломної освіти, які є важливими осередками педагогічного супроводу професійного розвитку педагогів та гарантами реалізації державних стандартів освіти. Вони здійснюють безперервний професійний розвиток учителів, надають методичну та консультативну підтримку, а також організують психологічний і педагогічний супровід їхньої діяльності. У контексті реалізації нових освітніх стандартів, психолого-педагогічний супровід забезпечує партнерську взаємодію між викладачами системи післядипломної освіти та педагогами-практиками, а також забезпечує підтримку особистісного розвитку та вдосконалення професійної діяльності вчителя, його професійної самореалізації.

Психолого-педагогічний супровід у системі післядипломної освіти здійснюється на кількох взаємопов'язаних рівнях: науковому, що передбачає осмислення сучасних освітніх тенденцій та впровадження інноваційних підходів; навчально-методичному, спрямованому на вдосконалення професійних компетентностей педагогів; консультативному, який забезпечує індивідуальну підтримку вчителів; інформаційно-комунікаційному, що сприяє обміну професійним досвідом і розширенню педагогічної взаємодії.

Нині в умовах воєнного стану в Україні значно зростає значення психоемоційної підтримки педагогів, оскільки тривале перебування педагогів та здобувачів освіти у стресових ситуаціях, необхідність адаптації до нових умов освітньої діяльності неоднозначно впливають на їхній психоемоційний стан. Саме тому важливим компонентом діяльності закладів післядипломної освіти стає організація системного психолого-педагогічного супроводу педагогів, що має довготривалу дію, враховує реальні запити слухачів щодо змістового наповнення програм, має практико-орієнтовану спрямованість та гнучку організацію (дистанційне й змішане навчання, навчання на базі закладу). Мета такого супроводу полягає не тільки у швидкому подоланні наслідків стресу, а першочерго-

во — у формуванні стресостійкості педагогів, розвитку навичок саморегуляції та збереження професійної ідентичності в умовах невизначеності. Такий супровід здійснюється засобами упровадження різноманітних форм, змісту та освітніх технологій і спрямований на особистісний і професійний розвиток педагогів.

Значний досвід роботи у царині психолого-педагогічного супроводу педагогічних працівників напрацьовано в Інституті післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Варто виокремити основні напрями психолого-педагогічного супроводу педагогів:

1. Освітньо-методична підтримка — курси підвищення кваліфікації та тематичні модулі; науково-методичні семінари, вебінари, майстер-класи; методичні консультації щодо впровадження освітніх стандартів та інноваційних технологій навчання.

2. Професійно-розвивальна підтримка — коучингові зустрічі та тренінги професійного розвитку; супервізійні зустрічі та професійні консультації; професійні спільноти педагогів, обмін досвідом та мережеві освітні ініціативи.

3. Психологічна та особистісна підтримка: тренінги зі стресостійкості та психоемоційного відновлення; психологічні консультації для педагогів; заходи з формування культури психологічного благополуччя та професійного вигорання.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники Інституту післядипломної освіти Університету Грінченка розробили комплекс методичних рекомендацій та заходів щодо адаптації освітнього процесу до умов воєнного стану. Особливу увагу було приділено питанням оптимізації навчальних програм, методиці проведення занять у нестабільних умовах, а також психологічним аспектам збереження професійної стійкості та запобігання емоційного вигорання педагогів. Зокрема модуль «Педагог XXI століття: виклики часу, пошук ресурсів» (Л. Меленець) спрямований на активізацію внутрішніх та пошук зовнішніх ресурсів педагога; «Підтримка життєстійкості педагога в надзвичайних ситуаціях: корисні інструменти та практики» (С. Цибульська) надає дієві та практичні поради щодо запобігання емоційному виснаженню та стресу на роботі. У модулі «Психологічний образ «Я»: джерело внутрішньої сили та професійного натхнення педагога» (А. Пасічник) подано практики роботи з самоцінністю, внутрішньою опорою, ресурсами тіла й емоцій (Сайт ІПО. Освітні програми, <https://ippo.kubg.edu.ua/eduprogram>).

З-поміж актуальних питань для педагогів розглядаються проблеми наставництва та супервізії у професійному розвитку педагогів; психолого-педагогічні умови успішної адаптації дитини до шкільного навчання; створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти.

На сайті Інституту післядипломної освіти Університету Грінченка (сайт ІПО, <https://ippo.kubg.edu.ua/>) працює дистанційна онлайн-програма «Безперервна підтримка професійної діяльності педагога». Для керівників закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти, закладів позашкільної освіти, педагогічних працівників пропонують перелік вебінарів із актуальних проблем теорії та практики освіти. Викладачі ІПО знайомлять слухачів із цифровими платформами для досліджень у STEM-дисциплінах та практичним використанням штучного інтелекту в професійній діяльності педагога; розглядають проектну діяльність в курсі «Підприємництво і фінансова грамотність»; місце експерименту як інструментарію формування наукового мислення учнів; технології активного читання на уроках української мови та літератури. Вебінари, консультації, майстер-класи, тренінги стають майданчиком для обміну досвідом, взаємної підтримки, поширення успішних освітніх практик.

Завдяки таким формам роботи педагоги отримують не лише фахову підтримку, а й можливість осмислити власний професійний досвід, розвивати рефлексивні уміння, підвищувати мотивацію до саморозвитку та вдосконалювати свою педагогічну майстерність.

Системний психолого-педагогічний супровід у післядипломній освіті педагогічних працівників набуває стратегічного значення. Він забезпечує не тільки підтримку емоційного благополуччя педагога, а й безпосередньо впливає на якість освітнього процесу, оскільки психологічно стійкий учитель здатний ефективно навчати, підтримувати учнів і створювати безпечне освітнє середовище.

Висновки. Психолого-педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку педагогів у системі післядипломної освіти є важливим компонентом їхнього особистісного і фахового зростання відповідно до вимог чинних освітніх стандартів. Він забезпечує підтримку педагогів у процесі адаптації до сучасних освітніх викликів, сприяє розвитку їхніх професійних/предметних компетентностей і формуванню психологічної стійкості, ефективності педагогічної діяльності. Реалізація комплексної

системи педагогічного та психологічного супроводу в Інституті післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка створює умови для безперервного професійного зростання педагогів, підвищення якості освітнього процесу та успішного подолання сучасних освітніх викликів.

Піднята в статті науково-практична проблема є багатоаспектною, а тому потребує системного вивчення чинників, впливу на зміст, технології, форми організації психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку педагогів в умовах невизначеності, що визначає напрями подальших досліджень.

ДЖЕРЕЛА

Психолого-педагогічний супровід формування професійно-методичної спрямованості особистості

майбутніх фахівців дошкільної освіти: (колективна монографія): за заг. і наук. ред. А. М. Богун. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 296 с.

Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя: монографія / Акімова О. В., Галузяк В. М. та ін. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2014. 416 с.

Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика: монографія за ред. Аніщенко О.В. К.: СПООД НАПН України, 2016. 354 с.

Нова стратегія професійної підготовки педагога в умовах євроінтеграції: монографія / за наук. ред. канд. пед. наук С. П. Паламар. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 540 с.

Іванюк Г. І. Ціннісні доміанти психолого-педагогічного супроводу особистісного та професійного розвитку майбутніх педагогів. *Перспективи та інновації науки*. 2024, № 4 (38). с. 234–245.

Іванюк Г. І., Венгловська О. А., Антипін Є. Б., Куземко Л.В., Савченко Ю.Ю. Practices of psychological and pedagogical support of future teachers' personal and professional development in the conditions of distance learning. *Amazonia Investiga*. 2023, №12(67). с. 250–264.

Музика О. О., Кутішенко В. П. Особливості зв'язку загальної і професійної самоефективності у студентів-першокурсників Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2025, № 83 (2). с. 114–123.

Желанова В. В., Паламар С. П. Самовдосконалення вчителів закладу загальної середньої освіти: концептуальна детермінація Педагогічна освіта: теорія і практика. *Психологія. Педагогіка*. 2024, № 42. с. 14–19.

Портал української мови та культури. Словник. URL: <https://surl.li/giizjf> (дата звернення: 20.04.2026)

Іванюк Г. І. Психолого-педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів в умовах освітніх змін. *Перспективи та інновації науки*. 2023, № 9(27). с. 219–231.

The Future of Jobs Report 2020. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2020/in-full/executive-summary/> (дата звернення: 20.04.2026)

Ключові компетентності для навчання протягом життя. Європейська комісія: Київ: Представництво ЄС в Україні, 2021. 20 с. URL: https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Compentences_2021_UKR_FINAL_web.pdf (дата звернення: 20.04.2026)

Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ МОН від 29 08 20 24 № 1225 URL: https://testportal.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf (дата звернення: 20.04.2026)

Сайт ІПО Університету Грінченка. Освітні програми. URL: <https://ippo.kubg.edu.ua/eduprogram> (дата звернення: 20.04.2026)

Сайт ІПО Університету Грінченка. Вебінари. URL: <https://ippo.kubg.edu.ua/> (дата звернення: 20.04.2026)

REFERENCES

Psykhologo-pedahohichnyi suprovid formuvannia profesiino-metodychnoi spriamovanosti osobystosti maibutnikh fakhivtsiv doshkilnoi osvity [Psychological and Pedagogical Support for the Development of Professional and Methodological Orientation among Future Specialists in Early Childhood Education]: (kolektyvna monohrafiia): za zah. i nauk. red. A. M. Bohush. Ivano-Frankivsk: NAIR, 2023. 296 s. [in Ukrainian]

Osobystisno-profesiinyi rozvytok maibutnoho vchytelia [Personal and professional development of future teachers]: monohrafiia / Akimova O. V., Haluziak V. M. ta in. Vinnytsia: Nilan-LTD, 2014. 416 s. [in Ukrainian]

Osobystisnyi i profesiinyi rozvytok doroslykh [Personal and professional development of adults]: teoriia i praktyka: monohrafiia za red. Anishchenko O.V. K.: IPOOD NAPN Ukrainy, 2016. 354 s. [in Ukrainian]

Nova stratehiia profesiinnoi pidhotovky pedahoha v umovakh yevrointehratsii [A New Strategy for the Professional Training of Teachers in the Context of European Integration]: monohrafiia / za nauk. red. kand. ped. nauk S. P. Palamar. Kyiv: Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka, 2023. 540 s. [in Ukrainian]

Ivaniuk H. I. Tsinnisni dominanty psykhologo-pedahohichnoho suprovodu osobystisnoho ta profesiinoho rozvytku maibutnikh pedahohiv [Key aspects of psychological and pedagogical support for the personal and professional development of future teachers]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*. 2024, № 4 (38). s. 234–245 [in Ukrainian]

Ivaniuk H. I., Venhlovska O. A., Antypin Ye. B., Kuzemko L.V., Savchenko Yu.Yu. Practices of psychological and pedagogical support of future teachers' personal and professional development in the conditions of distance learning [Practices of psychological and pedagogical support for the personal and professional development of future teachers in the context of distance learning]. *Amazonia Investiga*. 2023, №12(67). s. 250–264 [in Ukrainian]

Muzyka O. O., Kutishenko V. P. Osoblyvosti zviazku zahalnoi i profesiinnoi samoefektyvnosti u studentiv-pershokursnykiv [Characteristics of the relationship between general and professional self-efficacy among first-year students]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*, 2025, № 83 (2). s. 114–123 [in Ukrainian]

Zhelanova V. V., Palamar S. P. Samovdoskonalennia vchyteliv zakladu zahalnoi serednoi osvity: kontseptualna determinatsiia [Self-improvement of teachers in general secondary education institutions: conceptual determination]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Psykhologhiia. Pedahohika*. 2024, № 42. s. 14–19 [in Ukrainian]

Portal ukrainskoi movy ta kultury. Slovnyk [Dictionary]. URL: <https://slovnnyk.ua/index.php?sword=%D1%81%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4> (data zvernennia: 20.04.2026) [in Ukrainian]

Ivaniuk H. I. Psykhologo-pedahohichnyi suprovod osobystisno-profesiinoho rozvytku maibutnikh pedahohiv v umovakh osvitnikh zmin. [Psychological and pedagogical support for the personal and professional development of future teachers in the context of educational changes]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*. 2023, № 9 (27). s. 219–231 [in Ukrainian]

The Future of Jobs Report 2020. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2020/in-full/executive-summary/> (data zvernennia: 20.04.2026) [In English]

Kliuchovi kompetentnosti dlia navchannia protiahom zhyttia [Key Competences for Lifelong Learning]. Yevropeiska komisiiia: Kyiv: Predstavnytstvo YeS v Ukraini, 2021. 20 s. URL: https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Competences_2021_UKR_FINAL_web.pdf (data zvernennia: 20.04.2026) [in Ukrainian]

Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity» [On the approval of the professional standard «Teacher of a general secondary education institution»]: nakaz MON vid 29 08 20 24 № 1225 URL: https://testportal.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf (data zvernennia: 20.04.2026) [in Ukrainian]

Sait IPO Universytetu Hrinchenka [Website of the Institute of Pedagogical Education at Grinchenko University]. Osvitni programy. URL: <https://ippo.kubg.edu.ua/eduprogram> (data zvernennia: 20.04.2026) [in Ukrainian]

Sait IPO Universytetu Hrinchenka [Website of the Institute of Pedagogical Education at Grinchenko University]. Vebinary. URL: <https://ippo.kubg.edu.ua/> (data zvernennia: 20.04.2026) [in Ukrainian]

Tsibulska S.

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT FOR TEACHERS' PERSONAL AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT WITHIN THE FRAMEWORK OF EDUCATIONAL STANDARDS

Abstract. *Against the backdrop of reform and social transformation, the development of teachers' competencies within the postgraduate education system has become a key factor in the effectiveness of the educational process. The aim of this article is to identify the specific features of the psychological and pedagogical support provided by postgraduate teacher training institutions for the personal and professional development of teachers, as measured against educational standards. To avoid discrepancies in the interpretation of the conceptual framework, the essential meanings of the terms 'support' and 'pedagogical support' have been clarified. In accordance with current standards (educational and professional), the types of job functions are specified and the competencies through which professional duties and work tasks are carried out are outlined. Particular emphasis is placed on the importance of developing the job function of 'collaborative interaction with participants in the educational process', which directly influences the effectiveness of a teacher's work. It is noted that the teacher's role as the primary agent of educational change is realised within the context of the New Ukrainian*

School concept. Their professional activity meets the requirements of state standards and is oriented towards a competence-based approach and partnership pedagogy. The article explores the prerequisites for the continuous professional development of teachers, provides a list of skills important for professional improvement, and emphasises the importance of its value-based component.

The key strategies for teachers' personal and professional development have been identified, underpinned by European values, collaborative partnership and the principles of lifelong learning. The role of postgraduate education institutions as guarantors of the implementation of national education standards and as vital hubs supporting the teaching community has been outlined. The levels of psychological and pedagogical support within the postgraduate education system (scientific, teaching and methodological, advisory, and informational and communicative) have been identified, and a range of potential measures aimed at the personal and professional development of educators has been outlined. The article describes the experience of staff at the Institute of Postgraduate Education of the Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University in the field of pedagogical cooperation and professional support for educational communities.

Keywords: *postgraduate teacher training; support; psychological and pedagogical support; personal development; professional development; educator; teacher; New Ukrainian School.*

Рецензент:

Желанова В.В. — проф., д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції / Received: 04.04.2026

Прийнято до друку після рецензування / Accepted: 18.04.2026

Опубліковано онлайн / Available online: 30.05.2026